

- ANALYSE

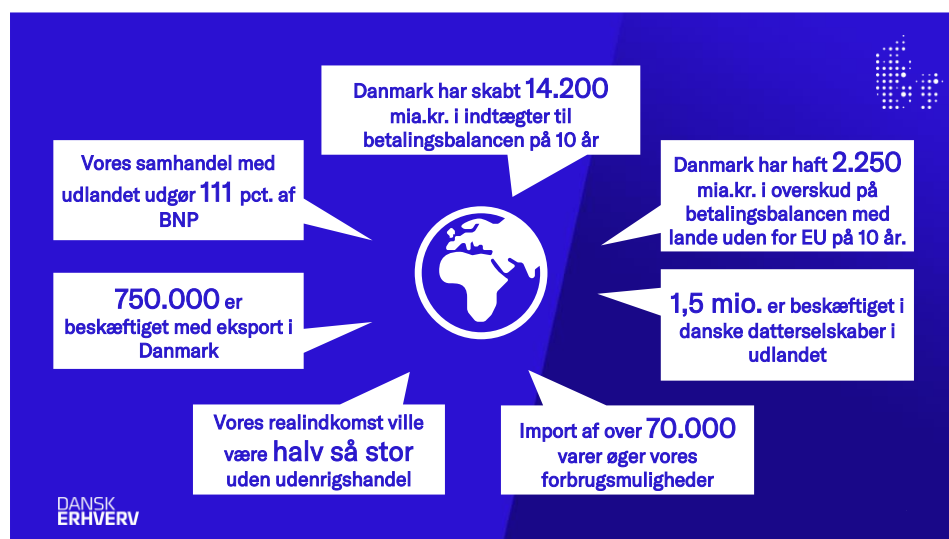
Globaliseringen har skabt høj velstand i Danmark

Danmark er en lille, åben økonomi med høj velstand. Det skyldes i høj grad frie og åbne internationale værdikæder og markeder for handel og arbejdskraft. Derfor har Danmark over de sidste 10 år formået at skabe et samlet overskud på betalingsbalancen på over 1.700 mia. kr.¹ Og vores eksport beskæftiger ca. 750.000 i Danmark.

I Danmark, i EU og i resten af verden er der i disse år mange eksempler på protektionistiske tiltag, herunder fx fokus på krav om lokal produktion mv. En tendens, der er blevet styrket af det seneste års coronakrise. I den sammenhæng er det vigtigt at være opmærksom på den vækst og velstand, som frie og åbne markeder i hele verden skaber for en lille åben økonomi som den danske, og hvad der er på spil, hvis udviklingen sætter en stopper for det.

Denne problemstilling sætter Dansk Erhverv fokus på i denne analyse. Analysen viser, at vores udenrigshandel de sidste mange år har skabt stor velstand for Danmark, dansk økonomi og danskerne, se figur 1. En velstand, der er blevet styrket af investeringer herhjemme og i udlandet og af store indtægter fra aktiviteter i værdikæder i hele verden.

Figur 1: **Gevinster af globaliseringen til dansk økonomi**

Kilde: Dansk Erhverv pba. Danmarks Statistik, tabel BB2, OFATS1, IFATS1 og OECD. Se figur 2 – 6 nedenfor.

Vores afhængighed af international handel er stor

Vores import og eksport til og fra andre lande, ift. den samlede størrelse på vores økonomi, viser, hvor afhængige vi som land er af at kunne handle med andre lande. Tal fra OECD viser, at den samlede handel ud og ind af Danmark for ca. 50 år siden i 1970 udgjorde 57 pct. af vores samlede økonomi (BNP). Knap 30 år senere var tallet vokset til 72 pct. af BNP, og i 2019 – før coronakrisen – var det oppe på 111 pct. af BNP, se figur 2.

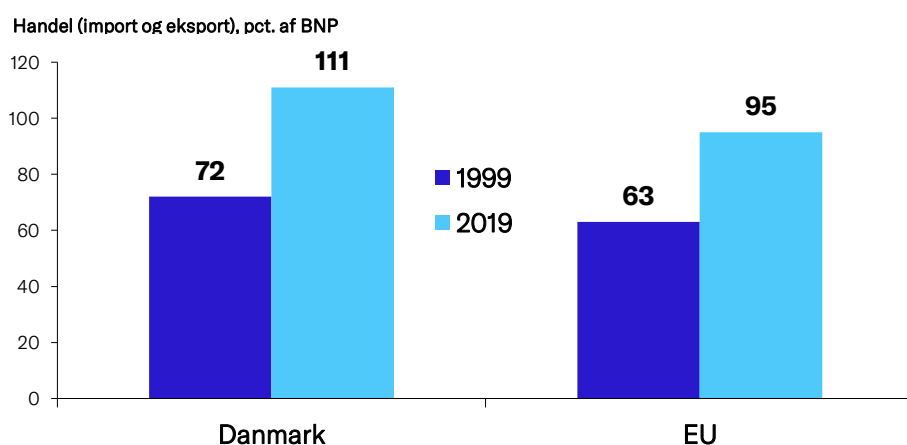
Denne udvikling gælder ikke kun for mindre lande som Danmark. Når vi ser på hele EU, var samhandlen med andre lande oppe på 95 pct. af den samlede økonomi i 2019, og den er vokset med 32 procentpoint de sidste 20 år.

Zoomer vi ind på eksporten, skaber den alene beskæftigelse til ca. 750.000 i Danmark, direkte og indirekte. Godt halvdelen er tilknyttet eksporten til det indre marked i EU, mens knap halvdelen er tilknyttet eksporten til resten af verden.ⁱⁱ

Det er dog ikke kun eksporten, der skaber beskæftigelse og gør os rigere. Det gør importen også. Importen er vigtig for eksporten, men den forbedrer også alle danskernes forbrugsmuligheder markant gennem billigere priser på de over 70.000 forskellige varer, som vi importerer. Uden import vil vores eksport desuden blive dyrere og mindre konkurrencedygtig.

Den internationale handel, der i dag er organiseret i effektive, globale værdikæder, øger med andre ord vores indkomst markant i Danmark. Opgørelser fra Finansministeriet viser, at realindkomsten for medianindkomsten i Danmark ville være hele 54 pct. mindre uden udenrigshandel.ⁱⁱⁱ

Figur 2: **Samhandel med andre lande for hhv. Danmark og EU i 1999 og 2019 (før coronakrisen)**

Kilde: Dansk Erhverv pba. OECD, trade in goods and services.

Vores samhandel udgør 111 pct. af BNP

I Danmark er 750.000 beskæftiget med eksport

Import af over 70.000 varer øger vores forbrugsmuligheder

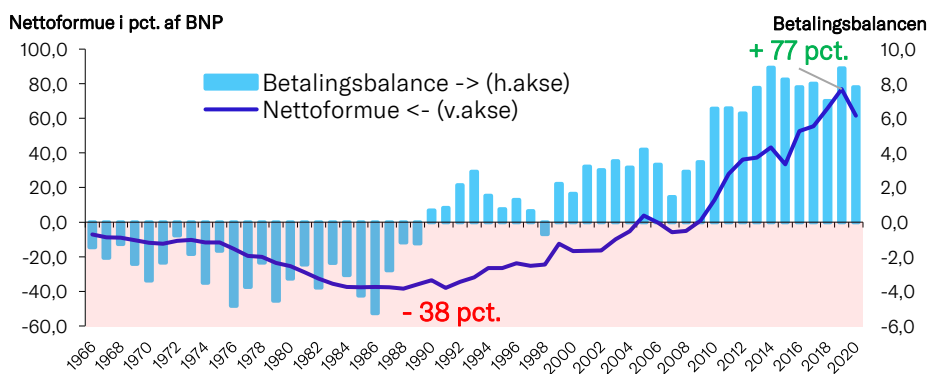
Vores realindkomst ville være halvt så stor uden udenrigshandel

Handel styrker dansk økonomi og vores samlede formue

I midt/slut 1980'erne nåede Danmarks samlede nettogæld overfor udlandet op på næsten 40 pct. af BNP efter mange år med underskud på betalingsbalancen, se figur 3. På det tidspunkt betød det også store, årlige renteudgifter til udlandet. Men siden slutningen af 80'erne har vi kun én gang haft underskud på betalingsbalancen, nemlig i 1998, hvor der var storkonflikt i Danmark.

De sidste 10 år alene har vores overskud samlet set været på hele 1.700 mia. kr., hvilket har bidraget til, at vi i 2019 – før coronakrisen – havde en nettoformue på næsten 80 pct. af BNP, eller hele 115 procentpoint bedre end i slutningen af 1980'erne.

Figur 3: **Betalingsbalancen – årlige overskud og samlet nettoformue i % af BNP**

Kilde: Dansk Erhverv pba. Danmarks Statistik

Der er primært tre store indtægtskilder i betalingsbalancen – vores nettoeksport med varer, vores nettoeksport med services og vores nettokapitalindkomster. Nettokapitalindkomster dækker over indtægter fra dansk ejede aktiviteter i hele verden ift. lignende ud af Danmark.

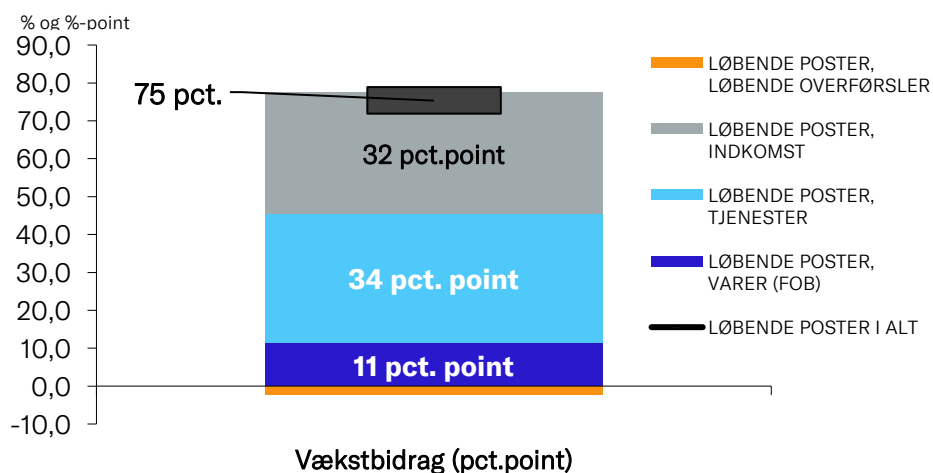
Samlet set har overskuddet, som nævnt ovenfor, været på godt 1.700 mia. kr. de sidste 10 år til 2021. Det dækker over et overskud på varebalancen på ca. 990 mia. kr., servicebalancen på ca. 455 mia. kr. og kapitalbalancen på ca. 630 mia. kr. Herudover har vi haft nettoudgifter til løbende overførsler til bl.a. EU og bistand på ca. 350 mia. kr.

På 10 år – fra 2012 til 2021 – er overskuddet på betalingsbalancen vokset med 75 pct., se figur 4. Her har nettokapitalindkomsterne bidraget med 32 procentpoint, mens vækstbidraget fra varenettoeksporten er 11 procentpoint og servicenettoeksporten er 34 procentpoint.

Danmarks nettoformue i 2019 var på 77 % af BNP

10 års overskud
Varer: 990 mia.kr.
Service: 455 mia.kr.
Kapital: 630 mia.kr.

Figur 4: **Vækstregnskab for betalingsbalancen fra 2012 til 2021**

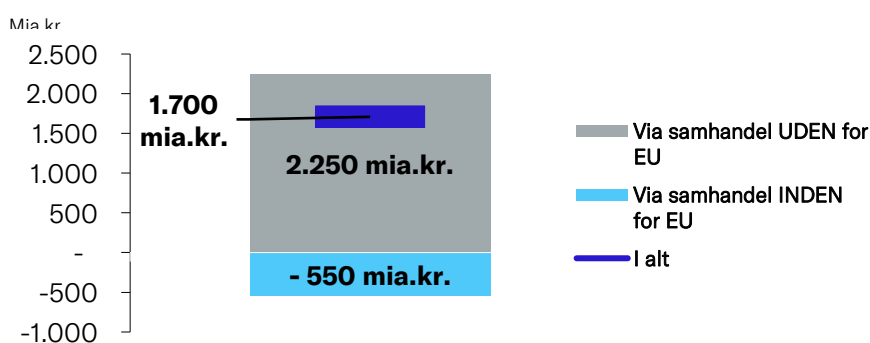

Kilde: Dansk Erhverv pba. Danmarks Statistik, tabel BB2.

Note: Vækstbidrag angiver, hvor stor en del af den samlede vækst i betalingsbalancen, der kommer fra de enkelte delkomponenter.

Ser vi på vores samhandel med lande inden for og uden for EU, er det tydeligt, at vi henter vores overskud hjem i samhandlen med lande uden for EU, se figur 5. Vores samlede overskud på betalingsbalancen via samhandel uden for EU er i alt på 2.250 mia. kr. for de sidste 10 år, mens vi via samhandel inden for EU har et nettounderskud på 550 mia. kr. Dette gælder også for alle underposter på betalingsbalancen.

Figur 5: **Overskud på Danmarks betalingsbalance fra 2012 til 2021 opdelt på samhandlen med lande inden for og uden for EU**

Kilde: Dansk Erhverv pba. Danmarks Statistik, tabel BB2.

2.250 mia. kr. i overskud på betalingsbalancen med lande uden for EU på 10 år.

Ser vi på de samlede indtægter i betalingsbalancen de sidste 10 år, har vi tjent hele 14.200 mia. kr., heraf 7.800 mia. kr. på vores eksport og kapitalindtægter til lande uden for EU og 6.400 mia. kr. inden for EU.^{iv}

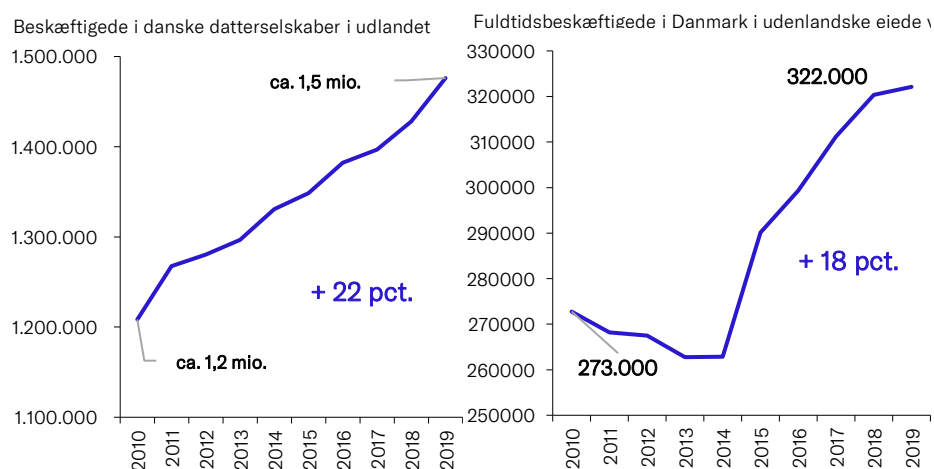
Investeringer i udlandet styrker dansk erhvervsliv

Det store overskud på betalingsbalancen gennem mange år, som beskrevet ovenfor, har styrket danske virksomheders muligheder for at investere yderligere både herhjemme og i udlandet.

De mange investeringer i udlandet har betydet, at danske virksomheder nu beskæftiger 1,5 mio. personer i udlandet, hvilket er hele 300.000 flere end i 2010, se figur 6. Samtidig har udenlandsk ejede virksomheder også øget deres aktiviteter i Danmark, så de i 2019 beskæftigede 322.000 årsværk. Eftersom de to opgørelser baserer sig på hhv. beskæftigede og fuldtidsbeskæftigede, kan tallene ikke umiddelbart sammenlignes.

Figur 6 viser, at væksten har været næsten ens. Beskæftigelsen i dansk ejede datterselskaber i udlandet er vokset med 22 pct. fra 2010 til 2019. I samme periode er beskæftigelsen i udenlandsk ejede virksomheder i Danmark vokset med 18 pct.

Figur 6: **Beskæftigede i danske datterselskaber i udlandet og i udenlandske datterselskaber i Danmark (Beskæftigede og fuldtidsbeskæftigede)**

Kilde: Dansk Erhverv pba. Danmarks Statistik, tabel OFATS1 og IFATS1.

Note: Bemærk, at de to statistikker opgøres med hhv. beskæftigede og fuldtidsbeskæftigede, hvorfor niveauerne ikke kan sammenlignes. Væksten er opgivet for samme periode, nemlig fra 2010 til 2019.

14.200 mia. kr. i indtægter til Betalingsbalancen på 10 år.

1,5 mio. er beskæftiget i danske datterselskaber i udlandet

Denne udvikling er et tegn på, at værdikæderne i dag er globale. Det samme ser vi på arbejdsmarkedet. Et godt eksempel er beskæftigelsen af udenlandsk arbejdskraft i Danmark. I juni 2021 var der 306.000 beskæftigede med udenlandsk statsborgerskab i Danmark. Det er 134.000 flere end i 2011. I fuldtidsbeskæftigede er stigningen på knap 115.000 svarende til ca. 11.500 om året.^v

**Der er 306.000
ansat med
udenlandsk
statsborger-
skab i Danmark
i juni 2021**

Om dette notat

Arbejdet med analysenotatet er afsluttet i Februar 2022.

Om Dansk Erhvervs Analysenotater

Dansk Erhverv udarbejder løbende analyser, som samles i analysenotater. Ambitionen er at udgøre et kvalificeret og anvendeligt beslutningsgrundlag i forhold til væsentlige, aktuelle udfordringer på alle områder, som har betydning for dansk erhvervsliv og den samfundsøkonomiske udvikling. Det er tilladt at citere fra Dansk Erhvervs analysenotater med tydelig henvisning til Dansk Erhverv.

Kontakt

Henvendelser angående analysen kan ske til chef for analyse og samfundsøkonomi, Kasper Lindgaard, på kali@danskerherv.dk eller tlf. 2257 2159.

Noter

ⁱ Betalingsbalancen er en opgørelse over værdien af Danmarks økonomiske transaktioner med udlandet i en given periode.

ⁱⁱ Kilde: Dansk Erhvervs Input-Output model og Finansministeriet: "Økonomisk redegørelse", december 2018.

ⁱⁱⁱ Finansministeriet: "Økonomisk redegørelse", s. 133, december 2018.

^{iv} EU27 uden Storbritannien.

^v Kilde: www.jobindsats.dk.